

STRATEGI FOR VISUEL KUNST

Indsatsområder og initiativer

Et åbent og sammenhængende kunstmiljø i København kommer ikke af sig selv. Derfor er de fire indsatsområder i Strategi for visuel kunst konkretiseret i forskellige initiativer, der hver på deres måde skal fremme synlighed, samarbejde og spredning. Samtidig fokuserer strategiens konkrete initiativer på fremtidens kunstscene ved at sikre de bedst mulige rammer for vækstlaget. Et femte tværgående indsatsområde understøtter de øvrige fire ved at have fokus på at udbygge de eksisterende aftaler og tilskud, Kultur- og Fritidsudvalget allerede har indgået med forskellige kulturaktører, for herved at nå at opnå mest mulig kunst og flest mulige oplevelser for pengene.

I det følgende vil de konkrete initiativer inden for hvert af de fire indsatsområder blive udfoldet.

RÅDET FOR VISUEL KUNST

Ved implementering af Strategi for visuel kunst etableres Rådet for visuel kunst. Rådet skal have en rådgivende rolle i Københavns Kommunes arbejde med - og støtte til den visuelle kunst. Rådet medvirker når der arbejdes med kunst i det offentlige rum og udvikling af det kunstneriske miljø i byen og kan anvendes som kunstfaglige rådgiver for Kultur- og Fritidsudvalget i beslutninger om tilskud.

Rådet for visuel kunst vil være garant for dialog med byens borgere og kunstnere om den visuelle kunst i København.

”I definitionen af den ”visuelle kunst” bør Strategi for visuel kunst udfordre tankerne om hvad billedkunst er, og tænke mere tværgående ligesom man gør på Akademiet” – sagt på møde med Kulturinstitutioner i KFF

Rådet for visuel kunst har til opgave at skabe produktive møder på tværs af institutioner, kunstnere, borgere og stat.

Rådet arbejder strategisk. Derfor vil rådet årligt udarbejde en plan for sit arbejde og initiativer – med udgangspunkt i strategiens indsatsområder.

Eksempler på initiativer for Rådet er:

TEMAMØDER

Rådet for visuel kunst faciliterer temamøder i samarbejde med andre væsentlige aktører på området. Et eksempel kunne være koordinerende møder med fx Statens Kunstfond og andre fonde, der understøtter tværgående samarbejde og initiativer for styrkelsen og udviklingen af kunstmiljøet i København.

Det første møde tager afsæt i vedtagelsen af nærværende Strategi for visuel kunst og kommer med bud på klare retningslinjer og nye modeller for kunst i det offentlige rum. De efterfølgende møder kan tage andre aktuelle temaer op som f.eks. samtidskunstens rolle i byen, samarbejder på tværs af kunstinstitutioner m.v.

”Hvor er fokus? Det er vigtigt at balancere mellem det professionelle og det brede og det lokale og det internationale” – sagt på møde med Billedkunstudvalget.

ØKONOMISKE MIDLER

Der skal etableres mulighed for at det københavnske vækstlag for den visuelle kunst kan indgå i værkstedsmiljøer med dertilhørende Masterclasses, udstillingsfaciliteter med mere, i en afgrænset periode.

BESØGSPROGRAMMER

I samarbejde med Statens Kunstfond og byens kunstaktører søges det at etablere nye besøgsprogrammer, der kan tiltrække flere internationale profiler til byen.

Staten arrangerer 15-20 besøgsprogrammer for udenlandske kuratorer om året. Også her kan kommunen opfordre til dialog og samarbejde, i ønsket om international opmærksomhed på den københavnske kunstscene.

SAMARBEJDE PÅ TVÆRS

Rådet for visuel kunst skal invitere til samarbejde på tværs af forvaltninger i København – med det formål at sikre, de bedste muligheder for at udvikle kunstscenen i København, blandt andet i forhold til kunst i det offentlige rum og kunst i skoler.

Rådet for visuel kunst rådgiver Kultur- og Fritidsudvalget om støtte til den visuelle kunst, og skal fortsat varetage de opgaver, der ligger i det nuværende Københavnske Billedkunstudvalg, såsom uddeling af midler til billedkunstprojekter og køb af kunst.

Rådet har fokus på at skabe sammenhæng på tværs af initiativer. Det arbejder strategisk for at understøtte og styrke et tilgængeligt kunstmiljø, afholder møder samt er besluttende i forbindelse med udvælgelse af kunstnere til projekter i det offentlige rum.

SAMMENSÆTNING

Rådet består af syv kunstkyndige medlemmer. Heraf fem udpeget af Foreningen af Kunsthaller i Danmark, Organisationen Danske Kunstmuseer, Billedkunstnernes Forbund, Akademirådet og Unge kunstnere og kunstformidlere; og to udpeget af Kultur og Fritidsudvalget.

Udvalgets funktionsperiode er fireårig.

Der ydes diæter efter Indenrigsministeriets regler til udvalgets medlemmer.

KUNSTHALLER OG UDSILLINGSSTEDER

København rummer allerede en række kunsthaller, museer og andre udstillingssteder og flere nye er på vej. Det er institutioner, der både er statsligt-, kommunalt eller privatfinansierede.

De mange kunstinstitutioner kan med fordel arbejde mere sammen. Derfor inviteres de ind i et fællesskab – som sammen med kunstneriske aktører, får til opgave at få kunsten mere ud i det offentlige rum fx i gadegallerier, på festivaler og lignende. Det samarbejdende fællesskab skal virke på tværs af samlinger og udstillinger, det permanente og midlertidige, det samtidige og historiske.

Samarbejdet kan have flere udtryk indadtil og udadtil. I forhold til borgere og turister bliver målet at vise København som den storby med kant, som den er. Der er allerede nu flere samarbejder i Parkmuseerne og Kulturkvarteret, og visionen er at samtænke endnu mere f.eks. gennem flere muligheder for fælles billetter, henvisninger mellem institutioner med mere. Et kommende "Art District CPH" kan på den måde udvikles.

Ønsket er at gøre kunsten tilgængelig for flere – både borgere og det kunstneriske vækstlag.

Kunstnerne kan inddrages mere, de kan bidrage med bedre og kunstneriske løsninger i samarbejde med borgerne og samtidig styrke deres indtægts- og karriereveje.

"Ved områdefornyelsen i NV har man haft positive erfaringer med at inddrage borgernes holdninger til kunst lokalt i det offentlige rum via borgermøder. Man har også haft god erfaring med at inddrage kunstnere i udsmykning af byrummet" – sagt på møde med Kultur- Fritid Nord og TMFs områdefornyelse.

Kunsten skal ud i nye rum, så borgere og besøgende får mest muligt ud af byens pulserende kunstscene. Det skal ske ved mere og bedre samarbejde mellem institutioner, forvaltninger og aktører – for at finde nye muligheder for kunstens vækst.

Eksempel på samarbejde med institutioner:

Københavns Kommune vil indgå i et partnerskab med det internationale fotoudstillingssted Fotografiska med etableringen af et profilbibliotek, der skal tiltrække både lokale brugere og internationale turister med interesse for fotokunst i verdensklasse.

MIDLER TIL SAMARBEJDE

Ved at afsætte økonomiske midler til innovation og samarbejde mellem kommunens egne institutioner og andre udstillingssteder, kunsthaller og museer i København skabes

et incitament til nye partnerskaber på tværs. Det vil skal skabe synergi og sammenhæng i kunstmiljøet, og øge synligheden – til gavn for borgere og institutioner.

Eksempel på nyskabende samarbejder:

Copenhagen Contemporary genåbner i 2018 på Refshaleøen. Ambitionen er i samarbejde med Københavns Kommune og private fonde at etablere et center for nutidskunst og kulturelle oplevelser med plads til også at vise teknisk- og pladskrævende formater: Store installationer af lys, lyd og bevægelse, skulpturelle landskaber, performance og monumental videokunst. Kunst, der tiltrækker et stort publikum verden over.

”Kunsthallerne ønsker at samarbejde mere. Eksempelvis om fælles lagre og administrativ support” – sagt på møde med kunsthaller i København

KUNST I BYENS RUM

Kunst i det åben rum er højt prioriteret. Den skal ud, hvor borgerne færdes, f.eks. i tunneller og gadegallerier, Den skal være en tydeligere del af udtrykket i det offentlige rum og integreres i byudvikling, byrums-design og -inventar. Byens beton-flader og passager kan få nyt liv, og der kan skabes mere trygge og interessante byrum, ved at involvere kunstnere. Enkelte gang-tunneller kan f.eks. tilknyttes en kurator, som kan bruge tunnelen til udstillinger i en periode.

Eksempel på kunst i byens rum:

Københavns Kommune har bidraget aktivt til etableringen af Copenhagen Light Festival, som løb af stablen første gang i 2018. Flere af kommunens egne institutioner deltog i festivalen, som åbnede op for særegne oplevelser i vinterens mørke tid. Lysfestivalen blev til i samarbejde med kulturaktører, kommercielle partnere og vidensinstitutioner, og er et eksempel på at samarbejde kan skabe mere kultur for pengene.

De lange betonflader, der findes på kommunes fem stadioner i Vanløse, Sundby, Valby, Østerbro og Tingbjerg kan også anvendes til kunstneriske formål, og der kan tilknyttes enten kurator eller kunstner til processen.

KUNSTLEGEPLADSER

Kunstnere bør, ved udvikling og etablering af legepladser og rekreative områder, være med til at designe og udforme områdernes udtryk. Som fx legepladsen ved Nikolaj Plads. Her kan Rådet for visuel kunst fungere som kunstfaglig rådgiver på tværs af

forvaltningerne – mellem Kultur- og Fritidsforvaltningen og Teknik- og Miljøforvaltningen.

”En idé kunne være at uddele legater på baggrund af calls fra Rådet for visuel kunst, som kunstnerne besvarer med et konkret projekt – et projekt kunne være kunst i et bestemt offentligt område” – sagt på møde med UKK (Unge Kunstnere og Kunstformidlere)

FORSØGSOMRÅDER OG OPEN CALL

Kultur- og Fritidsudvalget og Teknik- og Miljøudvalget kan i samarbejde udpege forsøgsområder, hvor kunstnerisk involvering anvendes som greb i byrummets udvikling, og hvor samarbejder mellem institutioner, aktører og kunstnere initieres og styrkes.

Eksempler på projekter, hvor kunsten indgår i udviklingen af lokalområder:

Ved områdefornyelse i Nordvest er der afsat 2 mio. kr. til at skabe gadekunst og -kultur. Her skal kunst fremhæve forbindelser og inspirere til ophold og sightseeing.

Amager Øst og Amager Vest lokaludvalg har udviklet en strategi for områderne, der skal sikre, at kunsten bliver en væsentlig medskaber af Amagerbrogades udvikling.

Open Calls er et vigtigt værktøj. Rådet for visuel kunst og Kultur- og Fritidsudvalget kan i forskellige sammenhæng udsende open calls. Til dette formål kan der oprettes en open-call-pulje, som kan søges af kunstnere. Open calls kan foregå i et samarbejde mellem Rådet for visuel kunst, Lokaludvalgene, Teknik- og Miljøudvalget samt Kultur- og Fritidsudvalget, og oprettes med fælles finansiering mellem Kultur- og Fritidsforvaltningen og Teknik og Miljøforvaltningen.

KUNSTUDDANNELSER OG KUNST I UDDANNELSER

København vil have mere fokus på kunst i uddannelses sammenhænge – i folkeskolen og de kreative uddannelser. Det gælder for folkeskolen, at den bør inddrage kunst og kunstnere, som en optimal udnyttelse af den åbne skoles muligheder. De kommunale og kommunalt støttede kunstinstitutioner kan med fordel involveres yderligere i samarbejder med folkeskolerne i lokalområdet – hvor enkelte skoler, kan fungere som partnerskoler.

De kreative uddannelser i København kan øge deres synlighed og samarbejde på tværs med hinanden og med kulturelle institutioner i byen. Der skal faciliteres flere møder i form af fx Masterclasses for de studerende og vækstlaget i kunstmiljøet, så der opbygges nye relationer og netværk.

Strategi for visuel kunst har fokus på området mellem kunst og uddannelse – både i folkeskolen såvel som de kunstneriske uddannelser i København.

Eksempel på kunst i andre uddannelsessammenhænge:

'Historie & Kunst i gadeplan' arbejder med at understøtte en lærende tilgang til kunst og kultur i København. Det sker bl.a. i **STORM20** som forener makerspace, turistinformation, museumsbutik og café. **STORM20** er et kreativt mødested for borgere og turister, hvor Københavns historie, kultur og kunst gøres tilgængelig gennem kreativ tilgang, samskabelse og involverende aktiviteter.

KUNST OG KUNSTNERE I SKOLEN

"Man kan med fordel styrke det allerede eksisterende samarbejde internt i kommunen (BUF og KFF) i forhold til fx skoletjenesten i Thorvaldsens og Åben Skole" – sagt på møde med kulturinstitutioner i København

Skoletjenesten styrkes og der afsættes flere midler til at sikre, at skolebørn møder kunstnere og idérige kulturinstitutioner.

Københavnske folkeskoler kan få mere og bedre udbytte af det kunstneriske miljø i byen. Flere af de kunstinstitutioner, der modtager støtte fra Københavns Kommune, kan tilbyde undervisningsforløb og projekter til folkeskolerne, der kan indgå som en del af undervisningen i fx dansk, billedkunst, samfundsfag og historie. Det sker allerede via Skoletjenesten (samarbejde med BUF) i de to kommunale institutioner Nikolaj Kunsthal og Thorvaldsens Museum, og vil også blive en vigtig del af Copenhagen Contemporary.

Også huskunstnere kan fortsat blive inddraget i tilbud til skoler. Kultur- og Fritidsforvaltningen kan etablere forbindelse mellem disse institutioner og skolerne. På den måde, skabes et møde mellem de københavnske skolebørn og kunstmiljøet og dets metoder – et møde der kan skabe ny læring og læringsmetoder i skolerne og nyt publikum på institutionerne.

"Institutioner der modtager støtte fra KK kunne opfordres til at bidrage yderligere til undervisning af børn i kreative fag" – sagt på møde med Amager Lokaludvalg Kunstgruppe

SAMARBEJDER MELLEM UDDANNELSER

Der kan etableres tættere samarbejder mellem kunstuddannelserne og de andre skolers kunstneriske linjer herunder byens daghøjskoler og uddannelser indenfor foto og design.

Ligeledes kan der etableres bedre og tættere samarbejder mellem stat og kommune på uddannelsesområdet for den visuelle kunst. Det gøres ved at styrke forbindelserne til Det Kgl. Danske Kunstakademi og de æstetiske uddannelser på universiteterne bl.a. ved at oprette studenterdrevne projekter mellem uddannelserne og ved at tilbyde masterclasses på tværs af institutionerne.

Masterclasses kan fx udvikles i et samarbejde mellem UKK (Unge Kunstnere og Kunstformidlere) IKK (Institut for Kunst og Kulturvidenskab), Det Kgl. Danske Kunstakademi, kunstinstitutioner og private aktører.

PRAKTIKPLADSER OG FÆLLESKAB

Med målsætning om øget koordinering mellem uddannelser og formidlingsinstitutioner, og med henblik på flere fælles åbent hus-arrangementer, begivenheder og ferniseringer, kan de københavnske kulturinstitutioner tilbyde praktikpladser i både kreative kollektiver og kunstinstitutioner.

KUNSTNERPLADSER OG ATELIERER

København skal skabe bedre muligheder for vækstlaget. Der skal være billige atelierer og kunstnerværksteder i byen – fx i kommunale ejendomme. Vækstlaget kan blandes med de erfarne kunstprofessionelle og flytte ind i såvel et større kunst- og kulturcenter som i kulturinstitutioner over hele byen.

”Vækstlaget er en lang periode, der kan strække sig over før, under og efter uddannelsen” – sagt på møde med UKK (Unge Kunstnere og Kunstformidlere)

VÆKSTLAGET

Vækstlaget skal støttes, fx kunstnerspirer, der kommer fra byens daghøjskoler eller kunstsoler. De unge talenter, der i deres karrieres spæde start, mangler ofte et sted, hvor de kan arbejde med deres projekter og forberede sig på fx optagelse på akademiet og komme i kontakt med gallerier. Med strategien for visuel kunst får de mulighed for at fokusere og til at realisere deres talenter.

De vil, i samarbejde med andre aktører, blandt andet blive udbudt Masterclasses, ansøgningsvejledning til uddannelser, vejledning om afsætning og legater samt fælles udstillingsfaciliteter.

ART HUB

Et væksthus for kunstnere, som arbejder med visuel kunst, kunsthåndværk og design, vil bidrage til strategiens ønske om, at styrke vækstlaget. Nikolaj Kunsthal vil fx kunne omdannes til en Art Hub - et omdrejningspunkt for nye tendenser og koncepter, interaktioner og publikums udvikling (audience development) for kunstnere og kuratorer – fra ind- og udland.

Flere kunst- og kulturaktører, heriblandt Bikubenfonden, arbejder i øjeblikket med tanker om et væksthus – en ArtHub - for professionelle kunstnere og kunsten i København.

Eksempel på arbejdet med vækst, netværk og udvikling: Nikolaj Kunsthal, der er placeret i hjertet af København indgår i samspil med den nytænkende og engagerende samtidskunst. Kunsthallen har et betydeligt potentiale og udgør et naturligt centrum for både dansk og international samtidskunst.

Københavns kunstneriske daghøjskoler fungerer i høj grad som forberedende uddannelser til fx akademierne.

Daghøjskolerne inviteres til at formidle og anvende kultur- og kunst-institutionerne til elevernes arbejde og udstillinger. Ved at samle aktørerne i et eller flere væksthuse skabes bedre muligheder for samarbejde. Samtidig opnår Københavns Kommune mulighed for at rådgive og udnytte egne institutioner bedre.

KUNSTNERPLADSER OG ATELIERER

København har allerede atelierer og værksteder, der kan udnyttes bedre.

Antallet kan øges og formidlingen af dem kan styrkes – så både vækstlaget og udenbys

såvel som udenlandske kunstnere får mulighed for midlertidige ophold.

Eksempel på samarbejde om atelierpladser: Carlsbergbyen (Kedelhallen og Halmlageret), Nordhavn og Bjørn Nørgaards Atelier er eksempler på muligheder der kunne undersøges nærmere. Det samme gælder Håndværkerhaven i Valby, som også er et bevaringsværdigt industrimiljø.

INTERNATIONAL INSPIRATION

Der skal altid være plads til den internationale inspiration i København. Derfor vil kommunen, i et samarbejde med fonde, staten og det private, arbejde for at støtte Artist-in-residence-programmer på institutioner og i væksthuse.

Eksempel på institution, der arbejder for at tiltrække international inspiration og udveksling: Fabrikken for Kunst og Design, der modtager støtte fra Kultur- og Fritidsforvaltningen, har tre residency-programmer for billedkunstnere og kuratorer

Indsatsområder og initiativer i nærværende strategi er blevet til i samarbejde med det københavnske kunstmiljø, hvor en lang række aktører har bidraget til arbejdet med strategien med kommentarer og anbefalinger, heriblandt såvel det tidligere som det nuværende Billedkunstudvalg.